

Вежба 5.4. – О правди из више углова гледања

Васпитно-образовни циљеви часа	Ученици разумеју да постоје различити углови гледања о питањима правде. Ученици развијају способност за толерантно и вишестрано сагледавање ситуације, те вештину аргументовања.
Наставна средства	Комплети радних листова који садрже гледишта А или Б.

Поступак

- Бирамо једно од права о којем ћемо дискутовати (слобода изражавања или дечји рад, видети радни лист).
- Одељење се дели у групе од по четворо или шесторо.
Половина групе добија лист "Гледиште А", а друга половина лист "Гледиште Б".
Свака подгрупа припрема што више аргумената како би одбранила тврдњу са свог листа.
- Групе се поново уједињују. Чланови подгрупе А представљају своје гледиште члановима подгрупе Б који морају пажљиво да слушају и хватају белешке (највише 3-4 минута).
Онда је ред на подгрупу Б. (Највише 3-4 минута.)
После излагања аргумената може следити време када ће чланови различитих подгрупа једни другима постављати питања (5-7 минута).
- Сада подгрупе А и Б мењају улоге. Не смеју бити унапред обавештени о овом делу вежбе. Добијају пар минута како би поново размислили о својим - сада супротним – аргументима и одбранили их. Сада следи убеђивање у обрнутом смеру, аналогно фази 3.
- Групе покушавају написмено да дођу до заједничког гледишта о проблему о којем су расправљале.
- Питања за закључну одељенску дискусију:
 - На које потешкоће сте наишли у покушају да дођете до заједничког гледишта?
 - Да ли вам је то што сте разменили улоге олакшало или отежало усаглашавање око заједничког становишта?

Додатна активност

Поновити ову вежбу са другим људским или дечјим правима (према радним листовима или по сопственом избору).

Наставник (или ученици) траже случајеве у којима је слобода изражавања (или дечји рад) контраверзна тема.

- Како можемо доћи до баланса између права и обавеза?
- Да ли постоје обавезе - или права - које сужавају одређена права?

Материјали

(видети следећу страницу)

Гледиште А: Слобода изражавања

У праведном друштву слобода изражавања је основно људско право које се не би смело ограничити. Размислите о следећим темама:

- негативни ефекти цензуре;
- политичке последице ограничавања слободе изражавања;
- околности под којима друге државе/режими ограничавају или потискују ово право;
- важност слободе изражавања за демократију;
- било који други важан проблем.

Гледиште А: Дечји рад

Законе против дечјег рада би требало стриктно примењивати да би се заштитило право деце на игру, образовање и да би деца постала здрави одрасли људи. Размислите о следећим темама:

- недостатак образовања који је последица присиле деце на рад;
- чињеница да деца често раде у нездравим условима;
- дечји рад се често искоришћава јер деца нису у стању да се организују и супротставе неправедном третману;
- неки други важан проблем.

Гледиште Б: Слобода изражавања

У праведном друштву понекад је неопходно да се слобода изражавања ограничи како би се заштитила људска права. Размислите о следећим темама:

- ефекти расистичких коментара о мањинама;
- начини на који се говор може користити за подстицање насиља;
- у неким земљама нема никаквих ограничења слободе изражавања и то доводи до нарушавања права;
- потреба да се укаже на дужности, а не само на права;
- неки други важан проблем.

Гледиште Б: Дечји рад

Да бисмо помогли породици да преживи у тешким економским условима и да бисмо помогли деци да прихвате активну улогу у друштву, деци би требало дозволити да раде и помажу својим породицама. Размислите о следећим темама:

- чињеница је да у неким друштвима, у којима је запосленост веома слаба, деца могу бити једини извор прихода за породицу;
- чињеница да су у многим друштвима деца традиционално дуже радила од одраслих;
- постоји мишљење да спречавање деце да учествују у производном раду има за последицу непотребно изоловање деце из света одраслих;
- чињеница је да рад може бити искуство просвећивања које утиче на формирање личности детета;
- неки други важан проблем.